

نامه سردبیر

در بین کاربران امروزی اینترنت در جامعه ما، هستند کسانی که سال‌های آغازین عمر خود را در روستاهای فاقد آب، برق و سایر امکانات گذرانده و عملاً در شرایطی زندگی کرده‌اند که مشابه چند هزار سال قبل بود. همین افراد امروزه استفاده از فناوری‌های نوینی را تجربه می‌کنند که اجتماع بشری را کاملاً متحول ساخته است. این همه تغییرات در طول دوره عمر یک نسل که واقعاً شگفتی به همراه دارد مدیون چیزی جز ظهور مداوم فناوری‌های جدید نیست. حتی تحولات فوق‌سریع اجتماعی - خوب یا بد - که در یکی دو دهه قبل در کشور ما قابل تصور هم نبود ناشی از همین فناوری‌هاست.

به عبارت دیگر، آینده ما را بیش از هر چیز، فناوری‌های جدید می‌سازند که اگر ما به این تحولات و آینده آنها (که همان آینده ماست) نیاندیشیم باد ما را با خود خواهد برد.

شاید تا چند دهه قبل می‌شد آینده‌پژوهی در حوزه‌هایی مانند سیاست و اقتصاد را مستقل از علم و فناوری هم متصور بود اما امروز دیگر حتی بازار نفت و انرژی که قبلاً تابعی از متغیر سیاست بود تابع بی‌چون و چرای متغیر جدیدی به نام ظهور فناوری‌های جدید شده است. سایر حوزه‌ها هم با همین روند پیش می‌روند.

آنچه مسلم است آینده‌پژوهی بدون تمرکز بر علوم و فناوری‌های نوین ممکن نیست و به همین ترتیب، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی هم بدون آینده‌پژوهی امکان ندارد و لذاست که شناخت چنین زنجیره‌ای از دانش‌های مرتبط، نیاز واقعی سیاست‌گذاران و سیاست‌سازان جامعه است.

خوشبختانه دو اجتماع علمی آینده‌پژوهی و سیاست فناوری کشور ما، از ابتدا به شکلی ممزوج با هم شکل گرفته‌اند و تحقیقات و رساله‌های بین‌حوزه‌ای متعددی در آنها تعریف شده است. اما هنوز در مورد کاربرد واقعی آینده‌پژوهی در سیاست‌گذاری ضعف‌هایی داریم که باید به حل آنها بیاندیشیم.